

RAPPORT

Arkeologiske undersøkelser av kokegropfelt i forbindelse med vannforsyning Tranaskogvegen, Trana Øvre 190/1 og Ner-Trana 191/1, Steinkjer kommune, Nord-Trøndelag, 11.-22. mai 2009

J.NR.

SAKSTITTEL

PROSJEKTLEDER

Brynja Bjørk Birgisdottir

FYLKE

Nord-Trøndelag

FYLKESNR.

16

KOMMUNE

Steinkjer

KOMMUNENR.

1702

GÅRDSNAVN

Trana

BRUKSNAVN

Ner-Trana

GNR/BNR.

190/1, 191/1

LOKALITET

Felt A, Felt B

KULTURMINNETYPE

Kokegroper

ANT. VEDLEGG

11

ØK-KART

UTM

ID. NR. ASKELADDEN

ID 112845, ID 112843

DATERING

BC355-190, BC50-AD10, AD245-340, AD415-496,
AD420-535, AD425-535 (førromersk jernalder, romertid,
folkevandringstid)

FOTOMAPPENR.

KARTSKAPNR.

8169

TILVEKSTNR.

T 24984

RAPPORT VED

Marte Mokkelbost, 04.12.2009

Underskrift

Innholdsfortegnelse

FIGURLISTE	2
TABELLER	2
1. SAMMENDRAG	3
2. BAKGRUNN FOR UNDERSØKELSEN, PROBLEMSTILLINGER OG PRIORITERINGER	3
3. DELTAGERE, TIDSRØM	4
4. TERRENGBESKRIVELSE, BELIGGENHET, OG KULTURHISTORISKE FORHOLD KNYTTET TIL STEDET	4
5. UTGRAVNINGEN	6
5.1 UTGRAVNINGSMETODE	6
5.2 UTGRAVNINGENS FORLØP	6
5.3 KILDEKRITISKE FORHOLD.....	8
5.4 UTGRAVNINGEN	8
5.4.1 <i>Funnmateriale</i>	11
5.4.2 <i>Strukturer – kokegroper</i>	11
5.4.3 <i>Strukturer – andre arkeologiske strukturer</i>	17
5.4.4 <i>Dateringer</i>	18
5.5 VURDERING AV UTGRAVNINGSRISULTATENE, TOLKNING OG DISKUSJON	18
6. KONKLUSJON	23
7. LITTERATURLISTE OG KILDER	23
8. VEDLEGG	24

Figurliste

Figur 1. Oversiktskart, fra www.gislink.no	5
Figur 2. Oversiktskart, fra www.askeladden.no . Bearbeidet av Marte Mokkelbost	5
Figur 3. Struktur 1, felt A, under utgraving. Før utgravingen ble strukturen vurdert til å kunne være en potensiell gravrøys. Funn av moderne tegl fra toppen og gjennom hele strukturens dybde gjorde at strukturen ble avskrevet. Sett mot N. Foto Marte Mokkelbost.....	7
Figur 4. Felt A før matjorden ble fjernet. Området som ble avdekket, går fra dette punktet i åkeren og nesten ned til grantreet. Gården Trana i bakgrunnen. Sett mot V. Foto Marte Mokkelbost.....	8
Figur 5. Sørvestre del av felt B før avtorving. Feltet strakk seg ned til trekken midt på bildet, der renner det forøvrig en bekk. Sett mot SV. Foto Marte Mokkelbost.	9
Figur 6. Nordøstre del av felt B før avtorving. Feltet strakk seg ned til brøytestikka som kan sees i veikanten. Denne delen av felt B var brattere enn den sørvestre delen. Sett mot NØ. Foto Marte Mokkelbost.	9
Figur 7. Oversiktsbilde, vestre del av felt B etter avdekking, før tegning. Struktur 22 i nedre, venstre hjørne. Sett mot NØ. Foto Marte Mokkelbost.....	10
Figur 8. Oversiktsbilde, østre ende av felt B etter avdekking, før tegning. Struktur 52 kan sees som en svart flekk i bakken i nedre billedkant. Sett mot SSV. Foto Marte Mokkelbost.....	10
Figur 9. Felt B, oversiktsbilde etter at en del strukturer er snittet. Struktur 22 i forkant. Sett mot NØ. Foto Marte Mokkelbost.	19
Figur 10. Struktur 52 på nordvestre del av felt B. Ei mellomstor kokegrop på dette feltet. Sett mot SV. Foto Hanne Haugen.	20
Figur 11. ... men til tross for størrelsen, var kokegropa struktur 52 ganske så grunn. Sett mot SV. Foto Hanne Haugen.....	21
Figur 12. Struktur 32 viste seg å bestå av to kokegroper. I forkant ligger den avrundet rektangulære 32b, som var gravd ned i den runde kokegropa 32a. I bakkant struktur 31. Sett mot N. Foto Marte Mokkelbost.....	22
Figur 13. Struktur 32a og 32b i profil. Struktur 32b til venstre har en litt lysere farge enn struktur 32a til høyre. Struktur 32b er den dypeste strukturen på hele feltet. Sett mot N. Foto Marte Mokkelbost.....	22

Tabeller

Tabell 1. Dateringer, fra eldst til yngst.....	18
Tabell 2. Kokegropenes størrelse	19
Tabell 3. Kokegropenes dybde.....	20

1. Sammendrag

Rapporten omhandler arkeologisk utgravning av kokegropfelt på Trana i Steinkjer. Bakgrunn for den arkeologiske undersøkelsen var en søknad fra Steinkjer kommune om anlegg av vann- og avløpsledning langs Tranaskogvegen gjennom to automatisk fredete kulturminner ID 112845 og 112843.

I løpet av utgravningen ble det funnet 30 kokegroper og rester av kokegroper på felt B, T 24984, registrert med ID 112843 i Askeladden etter Nord-Trøndelag fylkeskommunes registreringer i 2007. Det ble gjort funn av mulige gjenstander i to av kokegropene (32b og 43). Seks 14C-dateringer er utført, og de viser at bruksfasen for kokegropfeltet har strukket seg gjennom hele eldre jernalder. I tillegg ble det funnet tre andre, mulig arkeologiske strukturer (avfallsgrop, rest etter bål, kullrest). På felt A, ID 112845 fra Askeladden, ble det ikke funnet noen arkeologiske strukturer.

2. Bakgrunn for undersøkelsen, problemstillinger og prioriteringer

Bakgrunn for undersøkelsen var en søknad fra Steinkjer kommune om anlegg av vann- og avløpsledning gjennom to automatisk fredete kulturminner ID 112845 og 112843, ved Trana i Steinkjer kommune. Utgravningen var forvaltningsbasert.

I forbindelse med planlagt ledningsarbeid foretok Nord-Trøndelag fylkeskommune ved Kristin Foosnæs en påvisningsundersøkelse i de planlagte traseene. Påvisningsundersøkelsen ble gjennomført i september 2007 med maskinell graving av søkesjakter. Det ble gjort funn av automatisk fredete kulturminner i undersøkelsen (Foosnæs 2008).

Utgravning av de påviste bosetningssporene vil inngå i en total kunnskapsoppbygging som foregår rundt utviklingen av bosetningen i forhistorisk og historisk tid i Midt-Norge. Området rundt Trana er rikt på kulturminner og det er registrert flere gravfelt i nærheten av gården. Løsfunn og tidligere gravfunn i området har gitt grunn til tro at Trana er en av de eldste gårdene i området og kan i jernalder ha vært en storgård i likhet med Egge på den andre siden av Steinkjer. Ingen av gravminnene på Trana er sakkyndig undersøkt og det er ikke bevarte funn fra gravfeltene.

En av strukturene som ble registrert i påvisningsundersøkelsen ble tolket til å være en gravrøys. I tilfelle bevarte spor etter begravelse i strukturen ville en undersøkelse av denne kunne gi viktig kunnskap om gravfeltene. De andre registrerte sporene kan gi ny kunnskap om bosetning på Trana. Viktige problemstillinger var om sporene var regulære bosetningsspør som kan knyttes til den forhistoriske Trana gård eller om de har blitt anlagt i sammenheng med gravfeltene.

Sporene hadde begrenset opplevelses- og formidlingsverdi slik de lå skjult under dyrket mark. Det må anses som sikkert at sporene har direkte sammenheng og tilknytning til de tidligere registrerte kulturminnene i området. I Vitenskapsmuseets *Forskningsfokus, faglig program for forvaltningsvirksomheten ved Vitenskapsmuseet 2006-2008* er det flere fokus som en undersøkelse av de registrerte kulturminnene vil kunne bidra til å belyse. Her nevnes særlig: *Gårdsbosetning fra yngre bronsealder/eldre jernalder* (jfr. Birgisdottir 2009).

3. Deltagere, tidsrom

Det ble brukt 27 dagsverk i felt, fordelt på tre arkeologer (11.05.-15.05.2009, 18.05.-21.05.2009). Det ble benyttet gravemaskin med maskinfører i tre dager. Digital innmåling ble gjort unna på noen timer.

Følgende personer har vært involvert i prosjektet:

Prosjektleder:	Brynja Bjørk Birgisdottir
Feltleder:	Marte Mokkelbost (MM)
Feltassistenter:	Hanne Haugen (HH) Heidrun M. V. Stebergløkken (HVS)
Maskinfører:	Oddbjørn Reistad fra Ole Ivar Reistad (12.05.-14.05.2009)
Innmåling:	Terje Tangstad og Dag Ivar Borg fra Steinkjer kommune (18.5.2009)

Prosjektleder kom på besøk i felt 12. mai. Den 19. mai kom Steinkjeravisa og foretok et intervju, reportasjen forelå i Steinkjeravisa 22. mai. Den 20. mai kom NRK Trøndelag (radioen) og intervjuet oss, dette intervjuet ble sendt i P1 (lokalsendingen) 25. mai. Siden begge feltene ligger i populært turterreng, fikk vi en del besøk av lokalbefolkningen underveis.

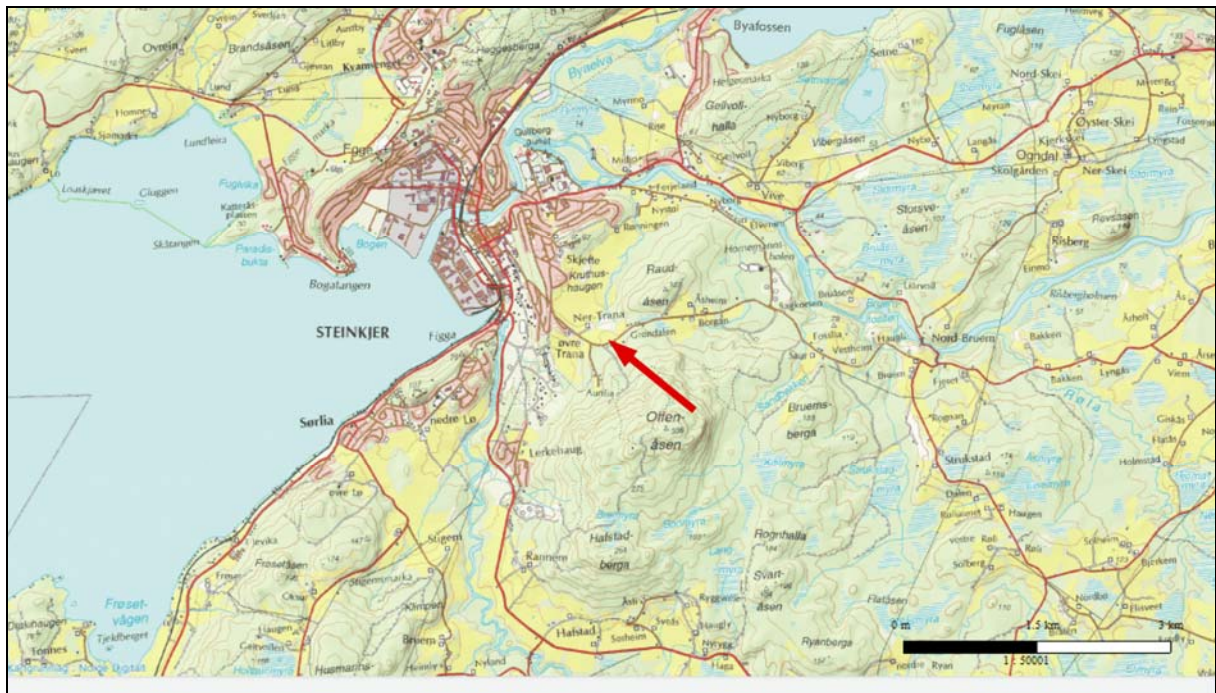
Været var overskyet og kjølig i starten, men gikk over til stekende sol og sommervarme i siste del av undersøkelsesperioden. Det varme og tørre været førte til en del problemer med fotografering av strukturene. Nyrensede overflater tørket fort ut, og man var nødt til å være svært påpasselig med hvilken tid på dagen man snittet strukturer, så profilene ikke ble liggende i skyggen.

4. Terrengbeskrivelse, beliggenhet, og kulturhistoriske forhold knyttet til stedet

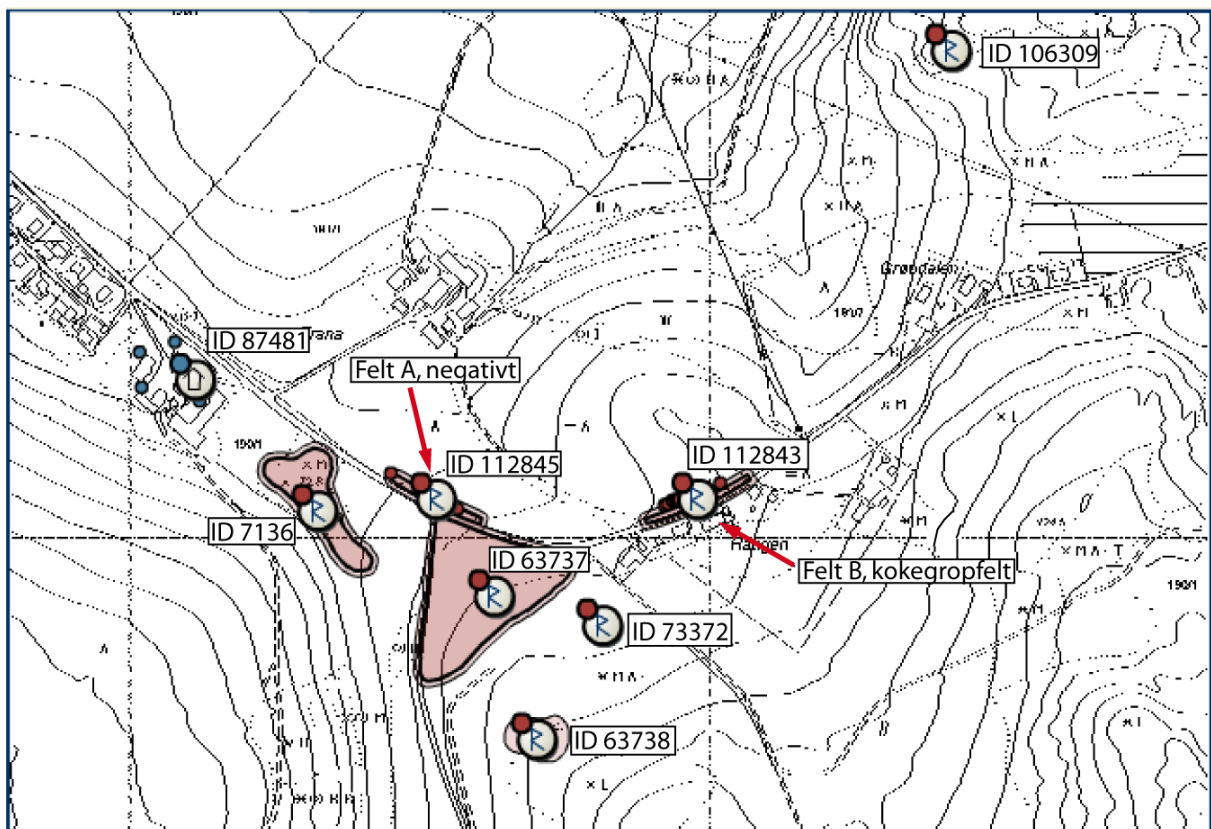
Trana gård ligger sørøst for Steinkjer sentrum på en morenerygg med utsikt mot fjorden i sørvest og vest. Gården antas å være en av de eldste i området og regnes lokalt som stamgård for bosetningen i tidligere Ogndal sogn. Innkomstveier til Steinkjer, sørfra og fra Verdal gikk tidligere forbi Trana gård. Innberetninger om funn i gravfelt på Trana peker på at gården er etablert allerede i romertid og kan sammen med Egge ha vært en av de sentrale gårdene i området alt fra eldre jernalder. Løsfunn av steinhakke og øks i porfyr daterer bosetning i Tranaområdet tilbake til bronsealderen.

De berørte kulturminnene ligger i dyrket mark inntil en eksisterende vei, Tranaskogvegen. Felt A (der ID 112845 er markert) og felt B (der ID 112845 er markert) går parallelt med Tranaskogvegen. Felt B krysser en rygg i terrenget.

Tranaområdet er rikt på kulturminner. På Trana Øvre er det registrert 6 lokaliteter med gravminner, til sammen rundt 30 enkeltminner. Flere av gravminnene er skadet i forbindelse med militær aktivitet på midten av 1900-tallet. Det ble ikke gjort funn av gjenstandsmateriale ved inngrepene og det ble ikke foretatt en sakkyndig utgraving av de skadde anleggene.

Figur 1. Oversiktskart, fra www.gislink.no

Figur 2. Oversiktskart, fra www.askeladden.no. Bearbejdet av Marte Mokkelbost

5. Utgravningen

5.1 Utgravningsmetode

Undersøkelsen ble foretatt ved hjelp av maskinell flateavdekking (Løken et. al 1996), hvor pløyselaget blir fjernet ned til den sterile undergrunnen. Det ble åpnet opp to områder (felt) hvor det ble gjort funn av mulige eller sannsynlige kulturminner under registreringen i 2007. Feltene ble rensset opp med krafse.

Bosetningsspor, bunn av graver/ flatmarksgraver eller kokegroper avtegner seg ofte som mørkere flekker og felt mot undergrunnen (strukturer). I løpet av avdekkingen ble strukturene gitt nummer med tall i stigende rekkefølge. Strukturer som ble gitt strukturnummer under registreringen fikk nye nummer. Strukturene ble deretter tegnet i målestokk 1:10 eller 1:20 og fotografert i plan, noen ble snittet og dokumentert i profil. Denne dokumentasjonen ble gjort på egne snittskjema (vedlegg 10). Det ble tatt ut kullprøver fra så mange strukturer som vi fikk tid til.

Begge felt ble målt inn digitalt, og alle strukturer ble tegnet inn på plantegninger i målestokk 1:50. Målesystem som ble brukt var en grunnlinje som ble lagt ut separat i begge felt. Både grunnlinjene og hjelpelinjer ble lagt ut ved bruk av Pythagoras. Siden begge felt var svært langstrakte, var det mest hensiktsmessig å sette ut en grunnlinje (x-aksen) som gikk midt på feltet fra kortende til kortende, i stedet for å legge ut en grunnlinje som gikk NS. Kompassretning i felt ble bestemt ved kompass som viste 360°.

Fotografering ble utført med digitalkamera.

Alle funn ble tegnet inn på plan- og/eller profiltegning på snittskjema. Unntaket var struktur 1, struktur 32, og struktur 43 som var så store at de måtte få egne tegneark. Kullprøver ble tatt ut fra profiler, i sikker kontekst. Utvalgte kullprøver ble siden vasket og tørket, og seks av dem ble sendt inn til datering ved Nasjonallaboratoriet for ¹⁴C-datering, NTNU (vedlegg 5).

5.2 Utgravningens forløp

Mandag 11. mai var pakke- og reisedag. Det ble også tid til å orientere seg på Trana, og se området hvor utgravningen skulle være. Det ble brukt en del tid til å lokalisere nøyaktig hvor utgravingsfeltene skulle legges. Det var ikke lenger mulig å se spor etter registreringsjaktene i markoverflaten, da begge områdene hadde blitt pløyd de to foregående sesongene.

Undersøkelsesområdet ble delt opp i to lokaliteter, kalt felt A (ID 112845) og felt B (ID 112845). Området for begge felt ble fotografert før avdekkingen tok til. Avdekkingen startet 12. mai og ble avsluttet 14. mai. På begge felt ble matjorden fjernet med gravemaskin, som brukte plan skuffe med flatt skjær (pusseskuffe). 12. mai startet avdekkingen av felt A. Strukturen som kunne være en haugbunn (struktur 1) ble funnet igjen. Funn av moderne metall og teglstein i overflaten gjorde at strukturen foreløpig ble betraktet som moderne. En eldre nabo som kom forbi, kunne fortelle at det muligens hadde stått et hus fra 1700-tallet der struktur 1 ligger. Navnet på denne mannen ble dessverre ikke registrert. Østre, høyestliggende del av felt A var svært steinete og krevende å sjakte. Et mulig ildsted som ble funnet på registreringa (registreringas struktur 4, jfr. Foosnæs 2008) ble ikke funnet igjen på felt A under avdekkinga. 12. mai kom prosjektleder Brynja B. Birgisdottir på besøk, og det ble diskutert hvordan arbeidet med struktur 1 skulle utføres. Om det ble gjort funn av moderne gjenstandsmateriale i sikker kontekst, skulle arbeidet med strukturen avbrytes.

14. mai startet avdekkingen av felt B, og arbeidet ble gjort ferdig samme dag. Grove og steinete jordmasser gjorde opprenskingsarbeidet svært krevende her også.

15. mai startet plantegningen av felt A. Det ble vurdert som nødvendig å tegne kun de områder som inneholdt strukturer (områdene 100x-125x og 140x-155x), da resten av feltet skulle måles inn digitalt. Alle strukturer som ble avdekket under avtorvingen, ble gitt eget nummer. Det ble funnet 52 strukturer, struktur 1-17 på felt A og struktur 18-52 på felt B. Strukturene på felt A ble dokumentert fortløpende etter hvert som de ble tegnet inn på plantegning. Struktur 1 ble finrenset og tegnet i plan, målestokk 1:20.

18. mai ble omrisset av begge felt målt inn digitalt, samt grunnlinjen i felt A. Den digitale innmålingen ble foretatt av Steinkjer kommune. Utgraving av struktur 1 ble foretatt, det gikk ut på å lempe vekk stein fra den ene halvdel av strukturen. Dette var hardt arbeid, som krevde hele feltpersonalet. Da det ble gjort funn av moderne teglstein mot bunnen av strukturen, ble hele strukturen vurdert til å være moderne, og det ble dermed ikke brukt mer tid på den.

Figur 3. Struktur 1, felt A, under utgraving. Før utgravingen ble strukturen vurdert til å kunne være en potensiell gravrøys. Funn av moderne tegl fra toppen og gjennom hele strukturens dybde gjorde at strukturen ble avskrevet. Sett mot N. Foto Marte Mokkelbost.

Det ble deretter vurdert som nødvendig å starte plantegning av felt B, samtidig som strukturer på felt A ble dokumentert og snittet. De fleste strukturer ble renset opp i plan vha graveskje, og fotografert digitalt. De fleste strukturene ble også tegnet i plan i målestokk 1:10 eller 1:20 og beskrevet på egne strukturskjema. På felt A viste det seg at de fleste strukturene som ble snittet, viste seg å være naturlige eller ikke av arkeologisk art. De resterende strukturene på felt A ble ikke snittet, da de ble vurdert av feltleder til å være moderne eller naturlige, og altså ikke av arkeologisk art. Ingen kullprøver ble tatt ut på felt A.

19. – 21. mai ble alt fokus rettet inn på felt B, der målet var å dokumentere og snitte flest mulig strukturer. Den resterende del av tida ble brukt til å snitte så mange av disse strukturene som mulig, og fotografere og tegne dem i plan og profil. Veldig steinete og hardpakket undergrunn på søndre del av feltet gjorde at arbeidet med snittingen var ganske tidkrevende. Været i denne perioden var strålende, med varme og solskinn. Uheldigvis skapte det gode været problemer i forhold til fotodokumentasjonen. Det var vanskelig å få tatt gode bilder av profiler hvis de havnet litt på skyggesiden, og store strukturer tørket ut i overflata før man rakk å rense dem ferdig. Stort sett alle strukturene på felt B ble antatt å være av arkeologisk art.

Alle kullprøver ble tatt ut den 21. mai. Det ble tatt ut kullprøve av så mange strukturer som tiden tillot, disse ble ført som funn i funnlista. Til slutt ble feltutstyret pakket sammen, og vi reiste hjem om ettermiddagen den 21. mai.

5.3 Kildekritiske forhold

Undersøkelsesområdet ligger hovedsaklig i dyrket mark, noe som medfører at kulturminnene under markoverflaten til en viss grad berøres av pløying. Matjorden og laget over strukturene på felt B er stort sett ca 40 cm dypt, noe tynnere oppe på ryggen (ved struktur 40-47). Omtrent alle kokegroper som ble funnet var svært grunne, noe som tyder på at den øverste delen av strukturen er pløyd bort.

5.4 Utgravningen

Felt A ligger i dyrket mark, med det høyeste punktet i SØ. Feltet er ca 6 m bredt og ca 150 m langt. Det ble funnet 17 mulige arkeologiske strukturer under avdekkingen, de fikk løpenummer fra 1 til 17. Alle 17 strukturer ble avskrevet som følge av snitting eller opprensing.

Figur 4. Felt A før matjorden ble fjernet. Området som ble avdekket, går fra dette punktet i åkeren og nesten ned til grantreet. Gården Trana i bakgrunnen. Sett mot V. Foto Marte Mokkelbost.

Figur 5. Sørvestre del av felt B før avtorving. Feltet strakk seg ned til trerekken midt på bildet, der renner det forøvrig en bekk. Sett mot SV. Foto Marte Mokkalbost.

Figur 6. Nordøstre del av felt B før avtorving. Feltet strakk seg ned til brøytetikka som kan sees i veikanten. Denne delen av felt B var brattere enn den sørvestre delen. Sett mot NØ. Foto Marte Mokkalbost.

Figur 7. Oversiktsbilde, vestre del av felt B etter avdekking, før tegning. Struktur 22 i nedre, venstre hjørne. Sett mot NØ. Foto Marte Mokkelbost.

Figur 8. Oversiktsbilde, østre ende av felt B etter avdekking, før tegning. Struktur 52 kan sees som en svart flekk i bakken i nedre billedkant. Sett mot SSV. Foto Marte Mokkelbost.

Felt B er ca 6-7 m bredt og 110 m langt. Høyeste punkt på feltet, ca 90 m.o.h., er en rygg i terrenget som går fra 165x til 180x. Søndre del av feltet skråner slakt ned mot SV, mens nordre del ligger i litt brattere NØ-vendt skråning. Mesteparten av undergrunnen på felt B består av svært steinete grus- og sandmasser, kun avbrutt av et parti med leire. Strukturene ligger alle i den lettrenerte sandgrunnen, bortsett fra struktur 38, som er gravd delvis ned i leiregrunnen. Det ble funnet 35 mulige strukturer på felt B. Tre strukturer ble avkrefet, to som følge av moderne overflatefunn (struktur 41 og 45) og en som følge av moderne funn under snitting (struktur 47). Det ble avdekket 30 kokegroper, en mulig kokegrop eller avfallsgrop på felt B (struktur 40), og to kullrester som kan være spor av bål eller overpløyde

kokegroper (18, 51). 19 av disse strukturene ble snittet og dokumentert i plan og profil, de resterende ble dokumentert i plan. Det ble tatt ut kullprøver fra 17 strukturer. Struktur 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32a, 32b, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 42, 43, 44, 46, 48, 49, 50 og 52 er kokegroper.

Kun strukturer som er arkeologiske, er beskrevet videre i dette kapitlet. For en oversikt over alle strukturer, se vedlegg 2.

5.4.1 Funnmateriale

Det ble gjort funn av gjenstandsmateriale i to av kokegropene (struktur 32b, struktur 43) og i en grop som kunne tolkes som enten avfallsgrop eller ei mulig kokegrop (struktur 40).

I struktur 32b, en kokegrop, ble det funnet et lite stykke brent bein T 24984:10 i størrelse 5 x 10 mm, dette ble dessverre delt i to etter opptak. Beinbiten ble funnet ca 8 cm nede i strukturen, like over det skjørbrente steinlaget. Det ble også funnet en bit av et materiale som kan være brent leire eller keramikk, T 24984:9. Denne gjenstanden har mål 27 x 38 mm, og er ca 8 mm tykk. Den er brunsvart og ruglete med rød (brent?) farge på den ene siden, og på den andre siden er den glatt og konkav. Dette funnet ble gjort ca 37 cm nede i struktur 32b, under laget med skjørbrent stein. Da kullprøven fra struktur 32b ble vasket ut, ble det også gjort funn av et stykke slagg, T 24984:50 med mål 20 x 13 x 8 mm. Dette er trolig smeltet sand. Alle funn ble gjort i profilen, og har derfor sikker funnkontekst.

I struktur 43, en kokegrop, ble gjort tre funn av gjenstandsmateriale. Funn T 24984:11 er et stykke slagg, trolig av jern, med mål 55 x 38 x 25 mm. Funn T 24984:12 er et lite stykke brent bein, dette har dessverre blitt knust etter opptak. Opprinnelige mål var trolig en lengde på ca 4 mm. Funn T 24984:13 er en liten bit av noe som enten kan være en bit jern eller avskalling fra stein, dette var vanskelig å avgjøre. Dette funnet var skjørt og har dessverre delt seg i flere små biter etter opptak. Funn 11 og 12 var overflatefunn, og har dermed en noe usikker kontekst, mens funn 13 ble gjort i sikker kontekst i profilen.

I struktur 40, som kunne være enten en avfallsgrop eller en kokegrop, ble det gjort tre funn av gjenstandsmateriale. Funn T 24984:20 er et lite stykke brent leire med mål 12 x 20 x 26 mm, den har et rødt "belegg" på den ene siden. Funn T 24984:22 er et stykke brent bein med mål 7 x 22 mm. Funn T 24984:23 er en liten rund klump med korrodert jern, mål ca 20 x 38 mm. Siden gjenstanden er innkapslet i rust, er det vanskelig å se hva den kunne ha vært, men bruddflaten i den ene enden tyder på at det er en spiker. Funn 20 var et overflatefunn, de to andre ble funnet i den bortsnittede massen. Alle funn har dermed en noe usikker kontekst.

5.4.2 Strukturer – kokegroper

Alle kokegropene er listet opp her. De er også listet opp i vedlegg 2, sammen med alle strukturer (anleggsspor) som ikke er arkeologiske (dvs. som utgår). Vedlegg 8 viser bilder av kokegropene i plan og profil.

19, rest av kokegrop

Diameter: 100 x 200 cm

Beskrivelse: Diffus, avlang og ujevn nedgraving, med steinete og mørkere fyll enn undergrunnen. Trolig kokegrop, men lite igjen. Ikke snittet pga dårlig tid.

Foto: 255

Tegning: plantegning 4, kartskapnr. 8169, og snittskjema, vedlegg 10

20, rest av kokegrop

Diameter: 70 x 135 cm

Beskrivelse: Diffus oval nedgraving, mørkere fyll enn undergrunnen. Ikke snittet pga dårlig tid.

Foto: 256

Tegning: plantegning 4, kartskapnr. 8169, og snittskjema, vedlegg 10

21, rest av kokegrop

Diameter: 40 x 110

Beskrivelse: Diffus og utflytende, avlang nedgraving, mørkere fyll enn undergrunnen. Ikke snittet pga dårlig tid.

Foto: 257

Tegning: plantegning 4, kartskapnr. 8169, og snittskjema, vedlegg 10

22, rest av kokegrop, snittet

Diameter: 60 x 80

Dybde: 5 cm

Beskrivelse: Oval nedgraving, litt kantete mot SV. Fyllet består av brunsvart sand og grus med kull, stein. Undergrunnen består av brunlig sandjord, også denne med mye grus og stein. Avrundet bunn.

Kullprøve: T 24984:27, T 24984:28

Foto: 196, 216

Tegning: plantegning 4, kartskapnr. 8169, og snittskjema, vedlegg 10

23, rest av kokegrop, snittet

Diameter: 56 x 70 cm

Dybde: 5 cm

Beskrivelse: Ujevn oval nedgraving, fylt med brunsvart grus og sand med et tynt kullag på toppen. En liten bit brent leire funnet i plan, to små biter funnet i profilen (merket av på snittskjema), ingen av disse ble tatt opp som funn. Det er leire i undergrunnen her. Snittet viste at strukturen var mindre enn man kunne se i plan, ca 56 cm i diameter i stedet for 70. Avrundet bunn. Formen på sidene var umulig å avgjøre når strukturen var så grunn. Undergrunnen består av brun sandjord med mye grus og småstein.

Kullprøve: T 24984:29

Foto: 200, 215

Tegning: plantegning 4, kartskapnr. 8169, og snittskjema, vedlegg 10

24, rest av kokegrop

Diameter: 70 x 100 cm

Beskrivelse: Meget diffus, oval nedgraving med mørk brun sand/grus, med kull, stein og brent stein. Trolig rest av en kokegrop. Ligger helt ute i sjakkanten mot veien. Ikke rensset opp og snittet pga dårlig tid.

Foto: 262

Tegning: plantegning 4, kartskapnr. 8169, og snittskjema, vedlegg 10

25, rest av kokegrop

Diameter: 45 x 90 cm

Beskrivelse: Meget diffus, avlang oval nedgraving med mørk brun sand/ grus, med kull, stein og brent stein. Trolig rest av en kokegrop. Ligger helt ute i sjakkanten mot veien.

Ikke renset opp og snittet pga dårlig tid.

Foto: 263

Tegning: plantegning 4, kartskapnr. 8169, og snittskjema, vedlegg 10

26, rest av kokegrop

Diameter: 30 x 60 cm

Beskrivelse: Meget diffus, oval nedgraving med mørk brun sand/ grus, med kull, stein og brent stein. Ligger helt ute i sjakkanten mot veien. Ikke renset opp og snittet pga dårlig tid.

Foto: 267

Tegning: plantegning 4, kartskapnr. 8169, og snittskjema, vedlegg 10

27, rest av kokegrop/bål, snittet

Diameter: 56 x 100 cm

Dybde: 1-6 cm

Beskrivelse: Diffus, avlang og ujevn grunn nedgraving med svart kullholdig sandjord med mye grus, litt stein og brent stein. Undergrunn av rødbrun sand/grus.

Kullprøve: T 24984:47

Foto: 258, 259

Tegning: plantegning 4, kartskapnr. 8169, og snittskjema, vedlegg 10

28, kokegrop, snittet

Diameter: 90 x 100 cm

Dybde: 14 cm

Beskrivelse: Avrundet firkantet nedgraving med mørk brunsvart sand/grus med kull, stein, brent stein. Flat bunn, avrundede skrå sider. Tynt, jevnt kullag i bunnen av gropa, med mange små, sprukne (skjørbrente) steiner i et tett lag i overgangen mellom kokegropas bunn og undergrunnen. Undergrunnen består av rødbrun sand/grus.

Kullprøve: T 24984:43

Foto: 197, 203, 212

Tegning: plantegning 4, kartskapnr. 8169, og snittskjema, vedlegg 10

29, kokegrop

Diameter: 70 x 70 cm

Beskrivelse: Diffus rund nedgravning. Ikke snittet pga dårlig tid.

Foto: 261

Tegning: plantegning 4, kartskapnr. 8169, og snittskjema, vedlegg 10

30, kokegrop, snittet

Diameter: 75 x 80 cm

Dybde: 10 cm

Beskrivelse: Oval nedgravning, fyll av svart/brunsvart sand/grus med litt kull, mye brent stein. Flat bunn, en rett side i SØ, en buet side i NV. Undergrunn av rødbrun sand/grus.

Kullprøve: T 24984:34

Foto: 199, 213

Tegning: plantegning 4, kartskapnr. 8169, og snittskjema, vedlegg 10

31, kokegrop, snittet

Diameter: 55 x 70 cm

Dybde: 11 cm

Beskrivelse: Oval nedgravning, med fyll av mørk brunsvart sandjord med grus og store steiner, litt kull. Ujevn, buet bunn. Undergrunn av rødbrun sand/grus og store steiner.

Kullprøve: T 24984:30

Foto: 204, 207

Tegning: plantegning 4, kartskapnr. 8169, og snittskjema, vedlegg 10

32, to kokegroper, snittet

Struktur 32 viste seg å bestå av to kokegroper, noe som ikke var synlig da strukturen ble tegnet i plan. Under opprensing så det ut som om strukturen kunne være to kokegroper, hvor den ene var gravd ned i den andre. Snittingen bekreftet dette, og de to kokegropene ble deretter kalt 32a og 32b. Særlig i plan, men også i profilen, sees det tydelig at 32b var gravd ned i 32a. Disse to strukturene blir her beskrevet hver for seg:

32a, kokegrop, snittet

Diameter: ca 150 x 180 cm

Dybde: 24 cm

Beskrivelse: Rund nedgravning med mørk brun/ brunsvart leirholdig sand og grus med kull, stein, brent stein. I bunnen et tynt kullag, ca 3 cm tykt. Det ble tatt ut kullprøve av dette laget. Bunnen er lett avrundet, med en skrånende side. Undergrunnen består av rødbrun grus, meget hardpakket ned mot bunnen.

Kullprøve: T 24984:24

Datering: BP 1620 ± 30, AD 425-535, folkevandringstid

Foto: 208, 209, 210, 218, 219, 221, 222, 223

Tegning: plantegning 4, kartskapnr. 8169, plan- og profiltegning 6, kartskapnr. 8169, og snittskjema, vedlegg 10

32b, kokegrop, snittet

Diameter: ca 100 x 170 cm

Dybde: 44 cm

Beskrivelse: Avrundet rektangulær nedgravning med fyll av mørk brun/ brunsvart leirholdig sand og grus med kull, stein, brent stein. Nede i gropa ligger et ca 20 cm tykt lag med nevestore, kantete skjørbrente stein over et spredt kullag, under der er mørkbrun sand/grus. Et sted lå en stor forkullet trebit, ca 5 x 13 cm, bevart; denne ble tatt ut som egen kullprøve (T 24984:25). Det ble funnet et lite stykke brent bein T 24984:10 i størrelse 5 x 10 mm, dette ble dessverre delt i to etter opptak. Beinbiten ble funnet ca 8 cm nede i strukturen, like over det skjørbrente steinlaget. Det ble også funnet en bit av et materiale som kan være brent leire og sand T 24984:9. Målene er 8 x 27 x 38 mm. Den er brunsvart og ruglete med rød (brent?) farge på den ene siden, og på den andre siden er den glatt og konkav. Dette funnet ble gjort ca 37 cm nede i struktur 32b, under laget med skjørbrent stein. Da kullprøven fra struktur 32b ble vasket ut, ble det også gjort funn av et stykke keramikk eller slagg, T 24984:50. Gropa har buet, ujevn bunn, og skrå sider. Undergrunnen består av rødbrun grus, meget hardpakket ned mot bunnen. Denne kokegropa var den dypeste på hele feltet, og den som inneholdt mest skjørbrent stein.

Funn: T 24984:9, T 24984:10, T 24984:50

Kullprøve: T 24984:25, T 24984:26

Datering: BP 1610 ± 30, AD 420-535, folkevandringstid

Foto: 208, 209, 210, 218, 219, 221, 222, 223

Tegning: plantegning 4, kartskapnr. 8169, plan- og profiltegning 6, kartskapnr. 8169, og snittskjema, vedlegg 10

33, kokegrop, snittet

Diameter: 70 x 70 cm

Dybde: 12 cm

Beskrivelse: Rund nedgravning, fyll av svart/ brunsvart sand/ grus, med kull, stein og brent stein. Tynt kullag i bunnen, maks. 5 cm tykt. Kullprøve ble tatt ut fra dette laget. Avrundet bunn. Undergrunn av rødbrun sand/grus.

Kullprøve: T 24984:42

Foto: 205, 206, 211, 214

Tegning: plantegning 4, kartskapnr. 8169, og snittskjema, vedlegg 10

34, kokegrop

Diameter: ca 60 x 180 cm

Beskrivelse: Avlang, ujevn nedgravning med fyll av mørk brun sand/ grus, med kull, stein og brent stein. Kan være ødelagt av pløying. Ikke snittet pga dårlig tid.

Foto: 273

Tegning: plantegning 5, kartskapnr. 8169, og snittskjema, vedlegg 10

35, kokegrop

Diameter: ca 100 x 120 cm

Beskrivelse: Avlang, ujevn nedgravning med fyll av mørk brun sand/ grus, med kull, stein og brent stein. Relativt stor kokegrop. Ikke snittet pga dårlig tid.

Foto: 272

Tegning: plantegning 5, kartskapnr. 8169, og snittskjema, vedlegg 10

36, kokegrop

Diameter: 80 x 80 cm

Beskrivelse: Rund nedgravning med litt diffus avgrensning, fyll av mørk brun sand/ grus, med kull, stein og brent stein. Ikke snittet pga dårlig tid.

Foto: 271

Tegning: plantegning 5, kartskapnr. 8169, og snittskjema, vedlegg 10

37, kokegrop, snittet

Diameter: 120 x 125 cm

Dybde: 12 cm

Beskrivelse: Rund nedgravning, fyll av svart/ brunsvart sand og grus, kull og brent stein. Avrundet bunn. Undergrunn er rødbrun grus/sand. Relativt stor kokegrop på dette feltet.

Kullprøve: T 24984:46

Foto: 249, 251

Tegning: plantegning 5, kartskapnr. 8169, og snittskjema, vedlegg 10

38, kokegrop, snittet

Diameter: 150 x 180 cm

Dybde: 10 cm

Beskrivelse: Rund kokegrop, fyll av brun grus/ sand, svart kull, stein, brent stein, brent leire (som er naturlig undergrunn akkurat her). Flat bunn. Undergrunn av rødbrun grus, og grønnlig leire. Stor, grunn kokegrop.

Kullprøve: T 24984:44, T 24984:45.

Datering: BP 2040 \pm 30, BC 50 – AD 10, førromersk jernalder/romertid

Foto: 250, 254

Tegning: plantegning 5, kartskapnr. 8169, og snittskjema, vedlegg 10

39, kokegrop, snittet

Diameter: 35 x 50 cm

Dybde: 9 cm

Beskrivelse: Ujevn oval nedgraving, fyll av mørk brun/svart sand/ grus, stein, trekull, brent stein, brent leire. Bunnen er flat, sidene er bratte og avrundete. Undergrunnen består av lys brun sandjord med stein.

Kullprøve: T 24984:41

Foto: 244, 246

Tegning: plantegning 7, kartskapnr. 8169, og snittskjema, vedlegg 10

42, kokegrop, snittet

Diameter: 35 x 35

Dybde: 11

Beskrivelse: Avrundet firkantet nedgraving, fyll av svart og mørkbrun siltholdig sand med grus og stein, trekull, brent stein (i plan). Avrundet bunn. Undergrunn av rødbrun steinete sand/grus. Kokegropa ligger nært bakketopp og ble litt ødelagt under avdekking.

Kullprøve: T 24984:35

Foto: 245, 246

Tegning: plantegning 7, kartskapnr. 8169, og snittskjema, vedlegg 10

43, kokegrop, snittet

Diameter: 90 x 105 cm

Dybde: 24 cm

Beskrivelse: Diffus og ujevn oval nedgraving, fyll av brun, brunsvart og svart sand med trekull. Funn av slagg, brent bein, mulig jernfragment. Flere lag i denne gropa, alle funn ble gjort i det øverste laget som består av et mørkt brunt sandjordslag med spredt kull, stein og skjørbrant stein, det ble tatt ut kullprøve (T 24984:38) fra dette laget som er datert til romertid. Nederst ut mot østre kant ligger et tynt kullag, det ble tatt ut en kullprøve her også. Bunnen av gropa er flat, sidene avrundet. Undergrunn av rødbrun sand.

Funn: T 24984:11, T 24984:12, T 24984:13

Kullprøve: T 24984:38, T 24984:39

Datering: BP 1750 ± 30, AD 245-340, romertid

Foto: 220, 231

Tegning: plantegning 7, kartskapnr. 8169, og snittskjema, vedlegg 10

44, rest av kokegrop, snittet

Diameter: 50 x 70 cm

Dybde: 10 cm

Beskrivelse: Oval diffus nedgraving, fyll av brun siltholdig sand med stein og brent stein. Ikke kull. Flat bunn, skrå sider. Undergrunn av rødbrun sand/grus.

Foto: 241, 243

Tegning: plantegning 7, kartskapnr. 8169, og snittskjema, vedlegg 10

46, rest av kokegrop

Diameter: 50 x 110 cm

Beskrivelse: Oval diffus nedgraving, fyll av brunsvart siltholdig sand med stein. Ligger helt ute i sjakkanten, inntil veien. Kan være forstyrret fra registreringen. Ikke rensset og snittet pga dårlig tid. Undergrunn av rødbrun sand/grus.

Foto: 270

Tegning: plantegning 7, kartskapnr. 8169, og snittskjema, vedlegg 10

48, kokegrop, snittet

Diameter: 170 x 230 cm

Dybde: 17 cm

Beskrivelse: Avrundet, rektangulær nedgravning, fyll av mørk/ brunsvart sandjord med mye stein, brent stein, kull/ sot. Avrundet til flat bunn. Undergrunn av brun/rødbrun sandjord med grus og stein.

Kullprøve: T 24984:36, T 24984:37

Datering: BP 1620 \pm 30, AD 415-495, folkevandringstid

Foto: 224, 225, 227

Tegning: plantegning 8, kartskapnr. 8169, plan- og profiltegning 10, kartskapnr., og snittskjema, vedlegg 10

49, kokegrop, snittet

Diameter: 80 x 124 cm

Dybde: 15 cm

Beskrivelse: oval nedgravning, fyll av mørk brunsvart sand med grus og stein, noe kull. Tilnærmet flat bunn, muligens rette sider. Undergrunn av rødbrun sand/grus med stein.

Kullprøve: T 24984:33

Foto: 233, 255

Tegning: plantegning 8, kartskapnr. 8169, og snittskjema, vedlegg 10

50, kokegrop

Diameter: 135 x 135 cm

Beskrivelse: Rund, litt diffus nedgravning. Fyll av mørk brun sand og stein. Ikke spor av kull i overflaten. Den kan godt være en kokegrop, ut fra formen i plan. Ikke snittet pga dårlig tid.

Foto: 269

Tegning: plantegning 9, kartskapnr. 8169, og snittskjema, vedlegg 10

52, kokegrop, snittet

Diameter: 100 x 154 cm

Dybde: 11 cm

Beskrivelse: Rundoval nedgravning, fyll av svart/ brunsvart sand med stein, trekull, brent stein. Ujevn, flat bunn, skrå sider. Undergrunn av rødbrun sand.

Kullprøve: T 24984:31, T 24984:32

Datering: BP 2195 \pm 30, BC 355-190, førromersk jernalder

Foto: 240, 248

Tegning: plantegning 9, kartskapnr. 8169, og snittskjema, vedlegg 10.

5.4.3 Strukturer – andre arkeologiske strukturer

Vedlegg 8 viser foto av disse strukturene.

18, ildsted/bål, snittet

Diameter: ca 40 x 70 cm

Dybde: 2-3 cm

Beskrivelse: Ujevn, diffus form. Fyll av brunsvart sand, litt trekull, stein. Ingen tydelig form på nedgravningen i profil. Undergrunn av brungul sandjord.

Foto: 252, 253

Tegning: plantegning 4, kartskapnr. 8169, og snittskjema, vedlegg 10.

40, avfallsgrop eller kokegrop, snittet

Diameter: 80 x 88 cm

Dybde: 23 cm

Beskrivelse: Tilnærmet rund nedgravning, lysere brunt fyll enn de andre kokegropene her oppe, består av mørk brun sandjord med grus og stein, små kullbiter. Avrundet, nærmest spiss bunn, med tilnærmet rette sider. Store steiner mot bunnen. Undergrunn av rødbrun sandjord med stein.

Funn: T 24984:20, T 24984:22, T 24984:23

Kullprøve: T 24984:40

Foto: 238, 242

Tegning: plantegning 7, kartskapnr. 8169, og snittskjema, vedlegg 10

51, liten kullrest

Diameter: 50 x 55 cm

Beskrivelse: Ujevn oval form. Fyll av svart kullholdig sand. Ikke snittet pga dårlig tid. Undergrunn av rødbrun sand.

Foto: 268

Tegning: plantegning 9, kartskapnr. 8169, og snittskjema, vedlegg 10.

5.4.4 Dateringer

Dateringene viser at kokegropfeltet har vært i bruk gjennom hele eldre jernalder (se også vedlegg 5).

Tabell 1. Dateringer, fra eldst til yngst

Struktur	Prøve T 24984:	14C alder før nåtid	Kalibrert alder	Periode
52	31	BP 2195 ± 30	BC 355-190	Førromersk jernalder
38	44	BP 2040 ± 30	BC 50-AD 10	Førromersk jernalder/romertid
43	38	BP 1750 ± 30	AD 245-340	Romertid
48	36	BP 1620 ± 30	AD 415-495	Folkevandringstid
32b	26	BP 1610 ± 30	AD 420-535	Folkevandringstid
32a	24	BP 1620 ± 30	AD 425-535	Folkevandringstid

Alle resterende kullprøver fra kokegropfeltet (felt B) er vasket og veid, og klare til å sendes inn. For senere dateringer kan det være spesielt interessant å datere flere av kokegropene på den søndre delen av feltet, bl.a. fordi konsentrasjonen av kokegrop er størst her. Det kan også være av interesse å få datert flere av de mindre kokegropene, siden det kun er datert mellomstore til store kokegrop fra dette feltet fra før.

5.5 Vurdering av utgravningsresultatene, tolkning og diskusjon

Arkeologiske undersøkelser viser at kokegrop har en svært lang brukstid, fra mesolittikum til middelalder, men når det er hele felt med kokegrop, pleier de å være fra eldre jernalder. Kokegrop er hyppig forekommende spor etter forhistorisk aktivitet og blir gjenfunnet i nær sagt alle utgravningskontekster. De finnes på eller i nærheten av gården, på gravfelt, i utmark, på høydedrag, langs viktige veier, og ikke minst på spesialiserte kokegropfelt. Med spesialiserte kokegropfelt menes et område hvor det neste utelukkende forekommer

kokegroper, og hvor de opptrer med en viss mengde og tetthet. Kokegropene på de spesialiserte kokegropfeltene ligger gjerne i visse mønstre som omfatter parallelle rekker eller sirkler. Det er en vanlig tolkning at de har vært del i sosiale eller kultiske handlinger, og ikke bare representerer en form for stekeovner (Gustafsen, Heibreen & Martens 2001).

Kokegropene på Trana ligger samlet i tre grupper på feltet. Den søndre gruppen er størst og tettest samlet, og består av 23 kokegroper. Størrelsen på kokegropene varierer, men det er flest små kokegroper. Den midtre gruppen ligger øverst på høydedraget og kjennetegnes av relativt små kokegroper. Her ligger det fire kokegroper. Den nordre gruppen består av fire mellomstore til store kokegroper, som ligger ganske spredt.

Kokegropfeltet på Trana er trolig ikke et spesialisert kokegropfelt, når man dømmer fra utformingen. Ingen tydelige rekker av kokegroper tegner seg. Men det skal bemerkes at det avdekkede området i denne undersøkelsen var smalt, kun ca 6 m bredt. Det kan derfor være flere kokegroper under markoverflata NV for utgravingsområdet. Eventuelle rekker eller sirkler av kokegroper vil kunne vises om et større område rundt feltet avdekkes.

Figur 9. Felt B, oversiktsbilde etter at en del strukturer er snittet. Struktur 22 i forkant. Sett mot NØ.
Foto Marte Mokkelbost.

Det kan i hovedsak skilles mellom tre typer kokegroper på feltet: store med en diameter rundt 180 – 230 cm, mellomstore med en diameter rundt 100 – 180 cm, og små med en diameter rundt 35 – 100 cm.

Tabell 2. Kokegropenes størrelse

Størrelse	Strukturnummer
180 – 230 cm	19, 32a, 34, 38, 48
100 – 180 cm	20, 21, 24, 27, 28, 32b, 35, 37, 43, 46, 49, 50, 52
35 – 100 cm	22, 23, 25, 26, 29, 30, 31, 33, 36, 39, 42, 44

Kokegropene på den søndre delen av feltet er av varierende størrelse og form, mens kokegropene som ligger vendt mot nord, alle er ganske store (struktur 48, 49, 50, 52). Det kan komme av at undergrunnen her består av et tykkere lag sand/grus enn den sørlige delen av feltet, og at det derfor har vært enklere å grave store kokegrop i jordmassene på den nordlige delen av feltet, enn på den sørlige delen, hvor sand- og steinlaget er mer kompakt og hardt, og hvor dybden begrenses av et meget hardt og kompakt leirelag.

Figur 10. Struktur 52 på nordvestre del av felt B. Ei mellomstor kokegrop på dette feltet. Sett mot SV. Foto Hanne Haugen.

Tabell 3. Kokegropenes dybde

Dybde	Struktur nr
0 – 5 cm	22, 23
6 – 10 cm	27, 30, 38, 39, 44
11 – 15 cm	28, 31, 33, 37, 42, 49, 52
16 – 20 cm	48
21 – 25 cm	32a, 43
26 – 30 cm	
31 – 35 cm	
36 – 40 cm	
41 – 45 cm	32b

Mange av kokegropene har til felles at de er veldig grunne. Av de 18 kokegropene som ble snittet, viste 14 stykker seg å være maksimalt 15 cm dype. Av disse lå 7 kokegrop mellom 11 og 15 cm dybde. Dybden er selvsagt noe avhengig av hvor dypt det ble sjaktet både på registreringen og under utgravingen. Men de fleste kokegropene er likevel påfallende grunne.

Under grus- og sandlaget ligger et veldig hardt leirelag, dette var det nesten umulig å grave seg ned i under utgravingen. Dette leirelaget ser ut til å ha bestemt den opprinnelige dybden på kokegropene, siden ingen var gravd ned i leirelaget (unntatt struktur 38). Der grus- og sandlaget var tykkere, ble det også funnet dypere strukturer. Det ble ikke funnet plogspor noen steder på felt B, verken av moderne eller eldre art. Det er derfor uvisst hvor mye av strukturene som har forsvunnet sammen med overliggende jordmasser i årenes løp, og det er vanskelig å si hvor dype strukturene har vært i utgangspunktet. Men det skal bemerkes at kokegropene er funnet på eller nært en rygg i terrenget, og her må man regne med en del naturlig erosjon gjennom de to årtusen som har gått siden kokegropene ble anlagt.

Figur 11. ... men til tross for størrelsen, var kokegropa struktur 52 ganske så grunn. Sett mot SV. Foto Hanne Haugen.

Av de kokegropene som ble snittet, viste det seg at omtrent like mange hadde flat bunn som avrundet bunn. 9 kokegroper hadde flat bunn (struktur 28, 30, 38, 39, 43, 44, 48, 49, 52), mens 8 hadde avrundet bunn (22, 23, 31, 32a, 32b, 33, 37, 42). Flere kokegroper var så grunnne at profilen ikke viste hvilken form sidene på kokegropa hadde hatt, dvs. om sidene var skrå, rette eller avrundede.

Oppe på ryggen ble det funnet en del jernslag, både i og utenfor strukturer. Det kan tyde på at det er moderne forstyrrelser der oppe, eller aktiviteter som vi ikke har klart å plukke opp ved denne formen for grov graving.

Struktur 32 viste seg å være en noe spesiell struktur. Etter opprensning viste det seg at den besto av to kokegroper, hvor den ene (32b) var gravd ned i den andre (32a) (se også vedlegg 6). Dateringene viste pussig nok av de var like gamle, noe som betyr at trolig ble anlagt med svært kort mellomrom. Disse to strukturene er de yngste på feltet.

Figur 12. Struktur 32 viste seg å bestå av to kokegropene. I forkant ligger den avrundet rektangulære 32b, som var gravd ned i den runde kokegropa 32a. I bakkant struktur 31. Sett mot N. Foto Marte Mokkelbost

Figur 13. Struktur 32a og 32b i profil. Struktur 32b til venstre har en litt lysere farge enn struktur 32a til høyre. Struktur 32b er den dypeste strukturen på hele feltet. Sett mot N. Foto Marte Mokkelbost

Når det gjelder de daterte kokegropene, er det vanskelig å finne felles typologiske kjennetegn på de eldste og de yngste kokegropene. Til det er det for få dateringer. Tre store og tre mellomstore kokegropene ble datert, det kan derfor være interessant å få datert noen av de mindre kokegropene.

6. Konklusjon

Det ble funnet 30 kokegroper og rester av kokegroper på felt B, T 24984, registrert med ID 112843 i Askeladden etter Nord-Trøndelag fylkeskommunes registreringer i 2007. Det ble gjort funn av mulige gjenstander i to av kokegropene (32b og 43). Seks 14C-dateringer er utført, og de viser at bruksfasen for kokegropfeltet har strukket seg gjennom hele eldre jernalder. I tillegg ble det funnet tre andre, mulig arkeologiske strukturer (avfallsgrop, rest etter bål, kullrest). På felt A, ID 112845 fra Askeladden, ble det ikke funnet noen arkeologiske strukturer.

7. Litteraturliste og kilder

Birgisdottir, B. 2009. *Arkeologisk undersøkelse i forbindelse med vannforsyning Tranaskogvegen, Trana Øvre 190/1 og Ner-Trana 191/1, Steinkjer kommune, Nord-Trøndelag*. Prosjektplan. NTNU Vitenskapsmuseet.

Foosnæs, K. 2008. *Arkeologisk påvisningsundersøkelse av automatisk fredete kulturminner langs Tranaskogvegen, Trana, Steinkjer*. Arkeologisk rapport, Nord-Trøndelag fylkeskommune.

Gustafsen, L., Heibreen, T. & Martens, J. (red). 2001. *De gåtefulle kokegroper: Kokegropseminaret 31. november 2001*. Varia 58. Kulturhistorisk museum.

Løken, T. et. al. 1996. *Maskinell flateavdekking og utgravning av forhistoriske jordbruksboplasser – en metodisk innføring*. AmS Varia 26. Arkeologisk museum i Stavanger.

8. Vedlegg

- Vedlegg 1: Funnliste
- Vedlegg 2: Liste over anleggspor (strukturer)
- Vedlegg 3: Fotoliste
- Vedlegg 4: Liste over tegninger
- Vedlegg 5: Dateringsrapport
- Vedlegg 6: Rentegning, struktur 32a og 32b
- Vedlegg 7: Rentegninger, felt B
- Vedlegg 8: Bilder av de arkeologiske strukturene
- Vedlegg 9: Kopi av felttegninger
- Vedlegg 10: Snittskjema

Vedlegg 1: Funnliste

T 24984:1: UTGÅR! Liten bit aluminium. Kastet.

Funnsted: struktur 1, moderne

T 24984:2: UTGÅR! Aluminium, trolig et moderne telys. Kastet.

Funnsted: struktur 1, moderne

T 24984:3: UTGÅR! Bit av teglstein. Kastet.

Funnsted: struktur 1, moderne

T 24984:4: UTGÅR! Teglstein. Kastet.

Funnsted: struktur 1, moderne

T 24984:5: UTGÅR! Teglstein. Kastet.

Funnsted: struktur 1, moderne

T 24984:6: UTGÅR! Teglstein. Kastet.

Funnsted: struktur 1, moderne

T 24984:7: UTGÅR! Liten bit brun keramikk. Kastet.

Funnsted: struktur 1, moderne

T 24984:8: UTGÅR! Teglstein. Kastet.

Funnsted: struktur 1, moderne

T 24984:9: Brent leire, funnet i struktur 32b, se plantegning 4, og plan- og profiltegning 6.

Beskrivelse: Mål 8 x 27 x 38 mm. Leirebiten er brunsvart og ruglete med rød (brent?) farge på den ene siden, og på den andre siden er den glatt og konkav, der den trolig har ligget inntil en stein. På den glatte siden ser det ut som om leira er dekket av smeltet sand (glass). Biten ble funnet i sikker kontekst, under snitting.

Vekt: 10 g.

Funnsted: struktur 32b, kokegrop

20.05.2009

Funnet av: MM

T 24984:10: Brent bein, funnet i struktur 32b, se plantegning 4, og plan- og profiltegning 6.

Beskrivelse: Delt i to etter opptak, opprinnelig mål ca 5 x 10 mm. Sikker kontekst, funnet ved snitting.

Vekt: < 1 g.

Funnsted: struktur 32b, kokegrop

20.05.2009

Funnet av: MM

T 24984:11: Slagg av jern, funnet i struktur 43, se plantegning 7, og snittskjema for struktur 43.

Beskrivelse: Mål 55 x 38 x 25 mm. Usikker kontekst, overflatefunn.

Vekt: 76 g.

Funnsted: struktur 43, kokegrop

20.05.2009

Funnet av: HH

T 24984:12: Brent bein, funnet i struktur 43, se plantegning 7, og snittskjema for struktur 43.

Beskrivelse: Knust etter opptak, opprinnelig mål ca 4 mm langt. Usikker kontekst, overflatefunn.

Vekt: < 1 g.

Funnsted: struktur 43, kokegrop
20.05.2009

Funnet av: HH

T 24984:13: Korrodert jern, evt. avskalling fra stein, funnet i struktur 43, se plantegning 7, og snittskjema for struktur 43.

Beskrivelse: Gått i stykker etter opptak, flere små biter, største mål 7 x 12 mm. Sikker kontekst, funnet i profilen.

Vekt: 1 g.

Funnsted: struktur 43, kokegrop
20.05.2009

Funnet av: HH

T 24984:14: UTGÅR! En liten klump slag av glass, trolig smeltet sand. Kastet.

Funnsted: struktur 47, moderne

T 24984:15: UTGÅR! Tre små biter slag av jern. Kastet.

Funnsted: struktur 47, moderne

T 24984:16: UTGÅR! Et lite stykke jern, korrodert. Kastet.

Funnsted: struktur 47, moderne

T 24984:17: UTGÅR! En liten klump slag av glass, trolig smeltet sand. Kastet.

Funnsted: struktur 47, moderne

T 24984:18: UTGÅR! Rusten spiker. Kastet.

Funnsted: struktur 47, moderne

T 24984:19: UTGÅR! To små klumper slag av jern, tre små klumper slag av glass, trolig smeltet sand. Kastet.

Funnsted: struktur 47, moderne

T 24984:20: Brent leire, funnet i struktur 40, se plantegning 7 og snittskjema for struktur 40.

Beskrivelse: Rødbrent på den ene siden, den andre siden er glatt og ser ut som smeltet sand (glass). Usikker kontekst, overflatefunn. Mål: 12 x 20 x 26 mm.

Vekt: 5 g.

Funnsted: Struktur 40, kokegrop
20.05.2009

Funnet av: HVS

T 24984:21: UTGÅR! Tre biter teglstein, et lite skår vindusglass, 7 biter slag av glass (trolig smeltet sand), tre biter slag av jern, korrodert jernstykke, rusten spiker. Kastet.

Funnsted: struktur 47, moderne

T 24984:22: Brent bein, funnet i struktur 40, se plantegning 7 og snittskjema for struktur 40.

Beskrivelse: Mål: 7 x 22 mm. Usikker kontekst, funnet i den bortsnittede massen.

Vekt: < 1 g.

Funnsted: struktur 40, kokegrop
20.05.2009

Funnet av: HVS

T 24984:23: Liten bit metall, funnet i struktur 40, se plantegning 7 og snittskjema for struktur 40.

Beskrivelse: Rustet spiker? Vanskelig å se, siden gjenstanden er innkapslet i rust. Mål: ca 20 x 38 mm. Usikker kontekst, funnet i den bortsnittede massen.

Vekt: 10 g.

Funnsted: struktur 40, kokegrop

20.05.2009

Funnet av: HVS

T 24984:24: Kullprøve, se plantegning 4, og plan- og profiltegning 6.

Beskrivelse: Sendt inn til treartsbestemmelse og datering. Materiale: trekull; bjørk. Datering: AD425-535.

Funnsted: struktur 32a, kokegrop.

21.5.2009

Funnet av: MM

T 24984:25: Kullprøve, se plantegning 4, og plan- og profiltegning 6.

Beskrivelse: Små biter med trekull, maks. diam. 24 x 33 mm. Vasket.

Vekt: 21 g.

Funnsted: struktur 32b, kokegrop.

21.5.2009

Funnet av: MM

T 24984:26: Kullprøve, se plantegning 4, og plan- og profiltegning 6.

Beskrivelse: Sendt inn til treartsbestemmelse og datering. Materiale: trekull; bjørk. Datering: AD420-535.

Funnsted: struktur 32b, kokegrop.

21.5.2009

Funnet av: MM

T 24984:27: Kullprøve, se plantegning 4 og snittskjema for struktur 22.

Beskrivelse: Små biter med trekull, maks. diam. 7 x 26 mm. Vasket.

Vekt: 21 g.

Funnsted: struktur 22, kokegrop

21.5.2009

Funnet av: HVS

T 24984:28: Kullprøve, se plantegning 4 og snittskjema for struktur 22.

Beskrivelse: Små biter med trekull, maks. diam. 10 x 18 mm. Vasket.

Vekt: 10 g.

Funnsted: struktur 22, kokegrop

21.5.2009

Funnet av: HVS

T 24984:29: Kullprøve, se plantegning 4 og snittskjema for struktur 23.

Beskrivelse: Små biter med trekull, maks. diam. 5 x 7 mm. Vasket.

Vekt: < 1 g.

Funnsted: struktur 23, kokegrop

21.5.2009

Funnet av: HVS

T 24984:30: Kullprøve, se plantegning 4 og snittskjema for struktur 31.

Beskrivelse: Små biter med trekull, maks. diam. 6 x 15 mm. Vasket.

Vekt: 4 g.

Funnsted: struktur 31, kokegrop

21.5.2009

Funnet av: HVS

- T 24984:31: Kullprøve, se plantegning 9 og snittskjema for struktur 52.
Beskrivelse: Sendt inn til treartsbestemmelse og datering. Materiale: trekull; bjørk. Datering: BC355-190.
Funnsted: struktur 52, kokegrop
21.5.2009 Funnet av: HH
- T 24984:32: Kullprøve, se plantegning 9 og snittskjema for struktur 52.
Beskrivelse: Små biter med trekull, maks. diam. 8 x 11 mm. Vasket.
Vekt: 8 g.
Funnsted: struktur 52, kokegrop
21.5.2009 Funnet av: HH
- T 24984:33: Kullprøve, se plantegning 8 og snittskjema for struktur 49.
Beskrivelse: Små biter med trekull, maks. diam. 5 x 8 mm. Vasket.
Vekt: 1 g.
Funnsted: struktur 49, kokegrop
21.5.2009 Funnet av: HVS
- T 24984:34: Kullprøve, se plantegning 4 og snittskjema for struktur 30.
Beskrivelse: Små biter med trekull, maks. diam. 3 x 4 mm. Vasket.
Vekt: < 1 g.
Funnsted: struktur 30, kokegrop
21.5.2009 Funnet av: MM
- T 24984:35: Kullprøve, se plantegning 7 og snittskjema for struktur 42.
Beskrivelse: Små biter med trekull, maks. diam. 6 x 12 mm. Vasket.
Vekt: 10 g.
Funnsted: struktur 42, kokegrop
21.5.2009 Funnet av: MM
- T 24984:36: Kullprøve, se plantegning 7 og snittskjema for struktur 48.
Beskrivelse: Sendt inn til treartsbestemmelse og datering. Materiale: bjørk. Datering: AD415-495.
Funnsted: struktur 48, kokegrop
21.5.2009 Funnet av: HVS
- T 24984:37: Kullprøve, se plantegning 7 og snittskjema for struktur 48.
Beskrivelse: Små biter med trekull, maks. diam. 10 x 13 mm. Vasket.
Vekt: 6 g.
Funnsted: struktur 48, kokegrop
21.5.2009 Funnet av: HVS
- T 24984:38: Kullprøve, se plantegning 7 og snittskjema for struktur 43.
Beskrivelse: Sendt inn til treartsbestemmelse og datering. Materiale: trekull; bjørk, selje, vier/osp, hegg/rogn. Datering: AD245-340.
Funnsted: struktur 43, kokegrop
21.5.2009 Funnet av: HH
- T 24984:39: Kullprøve, se plantegning 7 og snittskjema for struktur 43.
Beskrivelse: Små biter med trekull, maks. diam. 4 x 9 mm. Vasket.

Vekt: 1 g.
Funnsted: struktur 43, kokegrop
21.5.2009 Funnet av: HH

T 24984:40: Kullprøve, se plantegning 7 og snittskjema for struktur 40.
Beskrivelse: Små biter med trekull, maks. diam. 7 x 14 mm. Vasket.
Vekt: 2 g.
Funnsted: struktur 40, kokegrop
21.5.2009 Funnet av: HVS

T 24984:41: Kullprøve, se plantegning 7 og snittskjema for struktur 39.
Beskrivelse: Små biter med trekull, maks. diam. 4 x 7 mm. Vasket.
Vekt: 5 g.
Funnsted: struktur 39, kokegrop
21.5.2009 Funnet av: HVS

T 24984:42: Kullprøve, se plantegning 4 og snittskjema for struktur 33.
Beskrivelse: Små biter med trekull, maks. diam. 4 x 11 mm. Vasket.
Vekt: 5 g.
Funnsted: struktur 33, kokegrop
21.5.2009 Funnet av: HH

T 24984:43: Kullprøve, se plantegning 4 og snittskjema for struktur 28.
Beskrivelse: Små biter med trekull, maks. diam. 6 x 12 mm. Vasket.
Vekt: 1 g.
Funnsted: struktur 28, kokegrop
21.5.2009 Funnet av: HH

T 24984:44: Kullprøve, se plantegning 5 og snittskjema for struktur 38.
Beskrivelse: Sendt inn til treartsbestemmelse og datering. Materiale: trekull, bjørk. Datering: BC50-AD10
Funnsted: struktur 38, kokegrop
21.5.2009 Funnet av: MM

T 24984:45: Kullprøve, se plantegning 5 og snittskjema for struktur 38.
Beskrivelse: Små biter med trekull, maks. diam. 7 x 14 mm. Vasket.
Vekt: 4 g.
Funnsted: struktur 38, kokegrop
21.5.2009 Funnet av: MM

T 24984:46: Kullprøve, se plantegning 5 og snittskjema for struktur 37.
Beskrivelse: Små biter med trekull, maks. diam. 7 x 7 mm. Vasket.
Vekt: < 1 g.
Funnsted: struktur 37, kokegrop
21.5.2009 Funnet av: MM

T 24984:47: Kullprøve, se plantegning 4 og snittskjema for struktur 27.
Beskrivelse: Små biter med trekull, maks. diam. 10 x 13 mm. Vasket.
Vekt: < 1 g.
Funnsted: struktur 27, kokegrop

21.5.2009

Funnet av: HH

T 24984:48: UTGÅR! Slagg av jern, korrodert spiker. Kastet.

Funnsted: struktur 45, natur

T 24984:49: UTGÅR! Slagg av jern. Kastet.

Funnsted: struktur 41, natur

T 24984:50: Slagg av glass, se plantegning 4 og snittskjema for struktur 32b.

Beskrivelse: Trolig sand som er smeltet til glass. Mål: 20 x 13 x 8 mm.

Vekt: 2 g.

Funnsted: i kullprøve (T 24984:26) fra struktur 32b, kokegrop

20.07.2009

Funnet av MM

Vedlegg 2: Liste over strukturer (anleggsspor)

Str. nr.	Type	Kontekst	Form	Dimensjon (cm)	Dybde (cm)	Element/ fyll	Funn	Datering	Foto	Kommentar
1	UTGÅR! Grunnmur/ steinfylling, snittet	Moderne/ natur	Trekantet, omtrent rettvinklet	200 x 600	> 100 cm	Steiner, fra potetstørrelse på overflaten, til hødestørrelse og vel så det nede mot bunnen	Aluminium, teglstein, takstein?, trønderkeramikk? Funn nr 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8	162- 177		UTGÅR som arkeologisk struktur, pga moderne funn i sikker kontekst nede i strukturen
2	UTGÅR! Natur	Moderne/ natur	Ujevn oval							UTGÅR ved opprensing
3	UTGÅR! Moderne/ natur	Moderne/ natur	Halvmåne- form							UTGÅR
4	UTGÅR! Moderne/ natur	Moderne/ natur	Oval							UTGÅR
5	UTGÅR! Natur	Moderne/ natur	Ujevn, avlang, med "utstikker"							UTGÅR
6	UTGÅR! Moderne/ natur, snittet	Moderne/ natur	Ujevn diffus "bananform"	22 x 80		Mørk brunsvart sandjord med steiner		195		UTGÅR
7	UTGÅR! Moderne/ natur	Moderne/ natur	Ujevn oval med "utstikkere"							UTGÅR
8	UTGÅR! Natur	Moderne/ natur	Ujevn oval					194		UTGÅR
9	UTGÅR! Moderne, snittet	Moderne/ natur	Rund	28 x 35	8	Mørk brunsvart sand med stein		159, 180		UTGÅR
10	UTGÅR! Moderne	Moderne/ natur	Rund							UTGÅR
11	UTGÅR! Natur	Moderne/ natur	Avrundet rektangulær	50 x 138		Mørk brunsvart sand med stein		157		UTGÅR
12	UTGÅR! Natur, snittet	Moderne/ natur	Ujevn	50 x 124	12	Mørk brunsvart sand med stein		156, 178		UTGÅR

13	UTGÅR! Natur	Moderne/ natur	Rund						UTGÅR
14	UTGÅR! Natur, snittet	Moderne/ natur	Oval	20 x 45	8	Mørk brunsvart sandjord med stein		192, 193	UTGÅR
15	UTGÅR! Natur, snittet	Moderne/ natur	Ujevn oval	37 x 55	22	Mørk brunsvart sand med stein		189, 191	UTGÅR
16	UTGÅR! Natur	Moderne/ natur	Rund						UTGÅR
17	UTGÅR! Natur, snittet	Moderne/ natur	Ujevn, diffus	14 x 36	8	Mørk brunsvart sand		190	UTGÅR
18	Ildsted/ bålplass, snittet	Kokegrop- felt	Ujevn, diffus	40 x 70	2-3	Kull, brunsvart kullholdig sand, brun sand, stein		252, 253	Diffus og ujevn etter opprensning
19	Rest av kokegrop	Kokegrop- felt	Diffus, avlang og ujevn	100 x 200				255	Diffus etter opprensning. Trolig kokegrop, men lite igjen. Ikke snittet pga dårlig tid
20	Rest av kokegrop	Kokegrop- felt	Diffus oval	70 x 135				256	Ikke snittet pga dårlig tid
21	Rest av kokegrop	Kokegrop- felt	Diffus og utflytende, avlang	40 x 110				257	Ikke snittet pga dårlig tid
22	Rest av kokegrop, snittet	Kokegrop- felt	Oval, litt kantete mot SV	60 x 80	5	Brunsvart sand og grus med kull, stein	Funn 27, 28 (kullprøver)	196, 216	Kullprøve tatt ut
23	Rest av kokegrop, snittet	Kokegrop- felt	Ujevn oval	56 x 70	5	Brunsvart grus og sand med kull. 3 biter brent leire	Funn 29 (kullprøve)	200, 215	Kullprøve tatt ut
24	Rest av kokegrop	Kokegrop- felt	Meget diffus, oval	70 x 100		Mørk brun sand/ grus, med kull, stein og brent stein		262	Ligger helt ute i sjaktkanten mot veien. Ikke renset opp og snittet pga dårlig tid.
25	Rest av kokegrop	Kokegrop- felt	Meget diffus, avlang oval	45 x 90		Mørk brun sand/ grus, med kull, stein og brent stein		263	Ligger helt ute i sjaktkanten mot veien. Ikke renset opp og snittet pga dårlig tid.
26	Rest av kokegrop	Kokegrop- felt	Meget diffus, oval	30 x 60		Mørk brun sand/ grus, med kull,		267	Ligger helt ute i sjaktkanten mot veien.

						stein og brent stein			Ikke rensset opp og snittet pga dårlig tid.	
27	Rest av kokegrop/ildsted, snittet	Kokegrop-felt	Diffus, avlang	56 x 100	6	Svart kullholdig sandjord med mye grus, stein, brent stein	Funn 47 (kullprøve)	258, 259	Kullprøve tatt ut.	
28	Kokegrop, snittet	Kokegrop-felt	Avrundet firkant	90 x 100	14	Mørk brunsvart sand/grus med kull, stein, brent stein	Funn 43 (kullprøve)	197, 203, 212	Kullprøve tatt ut	
29	Kokegrop	Kokegrop-felt	Diffus rund	70 x 70				261	Ikke snittet pga dårlig tid	
30	Kokegrop, snittet	Kokegrop-felt	Oval	75 x 80 cm	10	Svart / brunsvart sand/grus med kull, brent stein	Funn 34 (kullprøve)	199, 213	Kullprøve tatt ut	
31	Kokegrop, snittet	Kokegrop-felt	Oval	55 x 70	11	Mørk brunsvart sandjord med grus og steiner, litt kull	Funn 30 (kullprøve)	204, 207	Kullprøve tatt ut	
32	To kokegroper, 32a og 32b, snittet	Kokegrop-felt	32a: rund 32b: avrundet rektangulær	145 x 290 32a: ca 150 x 180 32b: ca 100 x 170	32a: 24 32b: 44	Mørk brun/ brunsvart leirholdig sand og grus med kull, stein, brent stein, brent leire	Funn 24, 25, 26 (kullprøver). Funn 9, 10, 50 (brent leire/ keramikk og brent bein)	32a: AD 425-535 32b: AD 420-535	208-210, 218, 219, 221-223	Den ene kokegropa (32b) var gravd ned i den andre (32a). Kullprøve tatt ut fra begge gropene.
33	Kokegrop, snittet	Kokegrop-felt	Rund	70 x 70	12	Svart/ brunsvart sand/ grus, med kull, stein og brent stein	Funn 42 (kullprøve)	205, 206, 211, 214	Kullprøve tatt ut	
34	Kokegrop	Kokegrop-felt	Avlang, ujevn form.	ca 60 x 180		Mørk brun sand/ grus, med kull, stein og brent stein		273	Mulig kokegrop, avlang og ujevn. Kan være ødelagt av pløying. Ikke snittet pga dårlig tid	
35	Kokegrop	Kokegrop-felt	Avlang, ujevn form.	ca 100 x 120		Mørk brun sand/ grus, med kull, stein og brent stein		272	Relativt stor kokegrop. Ikke snittet pga dårlig tid	
36	Kokegrop	Kokegrop-felt	Rund, litt diffus	80 x 80		Mørk brun sand/ grus, med kull,		271	Ikke snittet pga dårlig tid	

		avgrensning				stein og brent stein				
37	Kokegrop, snittet	Kokegrop-felt	Rund	120 x 125	12	Svart/ brunsvart sand og grus, kull og brent stein	Funn 46 (kullprøve)		249, 251	Kullprøve tatt ut
38	Kokegrop, snittet	Kokegrop-felt	Rund	150 x 180	10	Brun grus/ sand, svart kull, stein, brent stein, brent leire.	Funn 44, 45 (kullprøver)	BC 50 – AD 10	250, 254	Kullprøve tatt ut. Undergrunnen her besto av rødbrun grus og grønnlig leire
39	Kokegrop, snittet	Kokegrop-felt	Ujevn oval	35 x 50	9	Mørk brun/ svart sand/ grus, stein, trekull, brent stein, brent leire	Funn 41 (kullprøve)		244, 246	Kullprøve tatt ut
40	Kokegrop, snittet (avfalls-grop?)	Kokegrop-felt	Tilnærmet rund	82 x 90	23	Mørk brun sandjord med grus og stein, små kullbiter.	Funn 20, 22, 23 (slaggbitt, bein, metallbit (spiker?)) Funn 40 (kullprøve)		238, 242	Kullprøve tatt ut
41	UTGÅR! Moderne grop	Kokegrop-felt	Oval	55 x 70			Funn 49		264, 265	UTGÅR som arkeologisk struktur, pga ingen tydelig form, funn av en slags slagg. Er trolig en moderne forstyrrelse. Ikke snittet pga dårlig tid.
42	Kokegrop, snittet	Kokegrop-felt	Avrundet firkantet	35 x 35	11	Svart og mørkbrun siltholdig sand med grus og stein, trekull, brent stein (i plan)	Funn 35 (kullprøve)		245, 247	Kullprøve tatt ut
43	Kokegrop, snittet	Kokegrop-felt	Diffus og ujevn oval	90 x 105	24	Brun, brunsvart og svart sand med trekull, slag, brent bein, brent leire	Funn 11-13 Funn 38, 39 (kullprøver)	AD 245-340	220, 231	Kullprøve tatt ut
44	Kokegrop, snittet	Kokegrop-felt	Oval	50 x 70	10	Brun siltholdig sand med stein, brent stein. Ikke kull.			241, 243	
45	UTGÅR! Moderne	Kokegrop-felt	Diffus oval	80 x 100			Funn 48		266	UTGÅR som arkeologisk struktur, pga diffus form, funn av jernslag og

										spiker. Trolig moderne.
46	Rest av kokegrop	Kokegrop-felt	Diffus oval	50 x 110					270	Mulig kokegroprest. Ligger helt ute i sjakkanten ved veien, kan være forstyrret fra registreringen. Ikke renset fram pga dårlig tid.
47	UTGÅR! Moderne, snittet	Kokegrop-felt	Oval	100 x 100	10	Blåsvart silt, mørkent tre, rød silt, brun jord, stein	Funn 14-19, 21 (slag, rustne jernbiter, bit av teglstein, bit vindusglass, mørkent tre)		234, 236, 237	UTGÅR som arkeologisk struktur, pga funn av moderne vindusglass i sikker kontekst.
48	Kokegrop, snittet	Kokegrop-felt	Avrundet rektangel	170 x 230	17	Mørk/ brunsvart sandjord med mye stein, brent stein, kull/ sot	Funn 36, 37 (kullprøver)	AD 415-495	224, 225, 227	Kullprøve tatt ut
49	Kokegrop, snittet	Kokegrop-felt	Oval	80 x 124	15	Mørk brunsvart sand med grus og stein, noe kull	Funn 33 (kullprøve)		233, 235	Kullprøve tatt ut
50	Kokegrop	Kokegrop-felt	Rund, litt diffus	135 x 135					269	Ikke spor av kull i overflaten. Den kan godt være en kokegrop, ut fra formen i plan. Ikke snittet pga dårlig tid.
51	Liten kullrest	Kokegrop-felt	Ujevn oval	50 x 55		Svart kullholdig sand			268	Ikke snittet pga dårlig tid.
52	Kokegrop, snittet	Kokegrop-felt	Oval	100 x 154	11	Svart/ brunsvart sand med stein, trekull, brent stein	Funn 31, 32 (kullprøver)	BC 355-190	240, 248	Kullprøve tatt ut

Vedlegg 3: Fotoliste

T 24984

Bilde nr.	Motiv og beskrivelse	Tatt mot	Dato	Fotogr.
147	Felt A før avdekking, oversiktsbilde	SØ	11.05	MM
148	Felt A før avdekking, oversiktsbilde	V		MM
149	Felt B før avdekking, oversiktsbilde vestre del	Ø		MM
150	Felt B før avdekking, oversiktsbilde vestre del	SV		MM
151	Felt B før avdekking, oversiktsbilde østre del	ØNØ		MM
152	Felt B før avdekking, oversiktsbilde østre del	SV		MM
154	Felt A, struktur 1 (mulig gravrøys) etter rensing	NNØ	14.05	HVS
156	Felt A, struktur 12 i plan. Struktur 17 synlig nede t.h. Graveskje peker mot nord.	NNØ	15.05	HH
157	Felt A, struktur 11 i plan. Graveskje peker mot nord.	NNØ		HH
159	Felt A, struktur 9, plan. Graveskje peker mot nord.	NV		HH
160	Felt A, struktur 2-17, oversiktsbilde	NNV	18.05	MM
161	Felt A, struktur 2-17, oversiktsbilde	SV		MM
163	Felt A, struktur 1 før utgraving, samt oversikt over vestre ende av felt A.	V		MM
165	Felt A, struktur 1, arbeidsbilde. Fjerning av steiner fra struktur 1	N		MM
167	Felt A, struktur 1, arbeidsbilde. Fjerning av steiner fra struktur 1	NV		MM
168	Felt A, struktur 1. Oversiktsbilde, med funn 7 markert med tommestokk.	SSØ		MM
169	Felt A, struktur 1. Nærbilde av funn 7 in situ.	ØSØ		MM
170	Felt A, struktur 1, foto av funn 8 (teglstein/moderne keramikk) in situ.	Ø		MM
175	Felt A, struktur 1, profil.	SSV		MM
176	Felt A, struktur 1, profil. Stein som er fjernet fra strukturen, i forkant.	SSV		MM
177	Felt A, struktur 1, profil. Gravhauger i bakgrunnen.	SV		MM
178	Felt A, struktur 12, profil.	Ø		HH
180	Felt A, struktur 9, profil.	ØSØ		HVS
181	Felt B etter avdekking, før tegning. Oversiktsbilde, vestre del.	NØ		MM
182	Felt B etter avdekking, før tegning. Oversiktsbilde, vestre ende.	NV		MM
183	Felt B etter avdekking, før tegning. Oversiktsbilde, vestre del.	SV		MM
184	Felt B etter avdekking, før tegning. Oversiktsbilde, midtre del.	SV		MM
185	Felt B etter avdekking, før tegning. Oversiktsbilde, østre ende.	Ø		MM
186	Felt B etter avdekking, før tegning. Oversiktsbilde, østre ende.	SV		MM
187	Felt B etter avdekking, før tegning. Oversiktsbilde, østre ende.	SSV		MM
188	Felt B etter avdekking, før tegning. Oversiktsbilde, vestre ende.	Ø		MM
189	Felt A, struktur 15, plan. Graveskje peker mot nord.	N		HVS
190	Felt A, struktur 17, profil.	ØNØ		HH
191	Felt A, struktur 15, profil. Graveskje peker mot nord.	ØSØ		HVS
192	Felt A, struktur 14, plan. Graveskje peker mot nord.	N		HVS
193	Felt A, struktur 14, profil. Graveskje peker mot nord.	ØSØ		HVS
194	Felt A, struktur 8, plan. Graveskje peker mot nord.	NNØ		HH
195	Felt A, struktur 6, plan. Graveskje peker mot nord.	N		HVS
196	Felt B, struktur 22, plan. Graveskje peker mot nord.	N	19.05	HVS
197	Felt B, struktur 28, plan. Graveskje peker mot nord.	N		HH
199	Felt B, struktur 30, plan. Graveskje peker mot nord.	N		MM
200	Felt B, struktur 23, plan. Graveskje peker mot nord.	NØ		HVS
203	Felt B, struktur 28, profil.	NØ		HH
204	Felt B, struktur 31, plan. Graveskje peker mot nord.	NNV		HVS
205	Felt B, struktur 33, plan. Graveskje peker mot nord.	ØNØ		HH
207	Felt B, struktur 31, profil. Graveskje peker mot nord.	NNV		HVS

208	Felt B, struktur 32, plan.	N		MM
209	Felt B, struktur 32, plan.	Ø		MM
210	Felt B, struktur 32, plan.	Ø		MM
211	Felt B, struktur 33, profil.	ØNØ		HH
212	Felt B, struktur 28, profil. Graveskje peker mot nord.	ØNØ	20.05	MM
213	Felt B, struktur 30, profil. Graveskje peker mot nord.	ØNØ		MM
214	Felt B, struktur 33, profil. Graveskje peker mot nord.	ØNØ		MM
215	Felt B, struktur 23, profil. Graveskje peker mot nord.	ØNØ		MM
216	Felt B, struktur 22, profil. Graveskje peker mot nord.	ØNØ		MM
217	Felt B, oversikt etter at en del strukturer er snittet. Struktur 22 i forkant.	NØ		MM
218	Felt B, struktur 32, funn 9 (brent leire) in situ.	N		MM
219	Felt B, struktur 32, funn 9 (brent leire) in situ.	N		MM
220	Felt B, struktur 43, plan. Graveskje peker mot nord.	SV		HH
221	Felt B, struktur 32, profil.	N		MM
222	Felt B, struktur 32, profil.	N		MM
223	Felt B, struktur 32, profil.	N		MM
224	Felt B, struktur 48, plan. Graveskje peker mot nord.	V		HVS
225	Felt B, struktur 48, profil. Graveskje peker mot nord.	N		HVS
227	Felt B, struktur 48, østprofil. Graveskje peker mot nord.	NØ		HVS
231	Felt B, struktur 43, profil.	NNØ		HH
233	Felt B, struktur 49, plan. Graveskje peker mot nord.	N		HVS
234	Felt B, struktur 47, profil.	V		MM
235	Felt B, struktur 49, profil. Graveskje peker mot nord.	ØNØ		HVS
236	Felt B, struktur 47. Funn 19 (slaggbiter?) in situ under snitting av strukturen.	V		MM
237	Felt B, struktur 47. Funn 19 (slaggbiter?) in situ under snitting av strukturen.	V		MM
238	Felt B, struktur 40, plan. Graveskje peker mot nord.	ØNØ		HVS
240	Felt B, struktur 52, plan. Graveskje peker mot nord.	SV		HH
241	Felt B, struktur 44, plan. Graveskje peker mot nord.	NV		MM
242	Felt B, struktur 40, profil. Graveskje peker mot nord.	ØNØ		HVS
243	Felt B, struktur 44, profil. Graveskje peker mot nord.	NV		MM
244	Felt B, struktur 39, plan. Graveskje peker mot nord.	ØNØ		HVS
245	Felt B, struktur 42, plan. Graveskje peker mot nord.	NNØ		MM
246	Felt B, struktur 39, profil. Graveskje peker mot nord.	ØNØ		HVS
247	Felt B, struktur 42, profil.	NNØ		MM
248	Felt B, struktur 52, profil.	SV	21.05	HH
249	Felt B, struktur 37, plan. Graveskje peker mot nord.	NØ		MM
250	Felt B, struktur 38, plan. Graveskje peker mot nord.	NØ		MM
251	Felt B, struktur 37, profil. Graveskje peker mot nord.	NØ		MM
252	Felt B, struktur 18, plan. Graveskje peker mot nord.	NØ		HH
253	Felt B, struktur 18, profil.	NØ		HH
254	Felt B, struktur 37, profil. Graveskje peker mot nord.	NØ		MM
255	Felt B, struktur 19, plan. Delvis opprenset. Graveskje peker mot nord.	NØ		HH
256	Felt B, struktur 20, plan. Ikke renset i plan. Graveskje peker mot nord.	NØ		HH
257	Felt B, struktur 21, plan. Ikke renset i plan. Graveskje peker mot nord.	NØ		HH
258	Felt B, struktur 27, plan. Graveskje peker mot nord.	NNV		HH
259	Felt B, struktur 27, profil.	NNV		HH
261	Felt B, struktur 29, plan.	NØ		HH
262	Felt B, struktur 24, plan.	SSØ		HH
263	Felt B, struktur 25, plan.	SØ		HH
264	Felt B, struktur 41, plan.	SØ		HH
265	Felt B, struktur 45, plan. Funn (moderne skrot) markert in situ ved pennene.	SSØ		HH

266	Felt B, struktur 45, plan. Funn (moderne skrot) markert in situ ved pennene.	SSØ		HH
267	Felt B, struktur 26, plan.	Ø		HH
268	Felt B, struktur 51, plan.	NNV		HH
269	Felt B, struktur 50, plan.	NV		HH
270	Felt B, struktur 46, plan.	SSØ		HH
271	Felt B, struktur 36, plan.	N		HH
272	Felt B, struktur 35, plan.	NNØ		HH
274	Felt B, struktur 34, plan.	N		HH
277	Tranaskogvegen – avstandsbilde. Kokegropfeltet ligger på haugen midt i bildet (foran det oransje og det brune huset).	SØ		MM
278	Tranaskogvegen – avstandsbilde. Kokegropfeltet ligger på haugen midt i bildet (foran det oransje og det brune huset).	SØ		MM
279	Tranaskogvegen – avstandsbilde. Kokegropfeltet ligger på haugen midt i bildet (foran det oransje og det brune huset).	SØ		MM
280	Tranaskogvegen – avstandsbilde. Kokegropfeltet ligger på haugen midt i bildet (foran det oransje og det brune huset).	SØ		MM

Vedlegg 4: Liste over tegninger

Originaltegninger

Nr.	Beskrivelse	Mål	Tegnet av	Dato	Kartskapnr.
1	Plan, struktur 1, felt A	1:20	HVS	15/5-09	8169
2	Plan, felt A, 100x-125x	1:50	MM	15/5-09	8169
3	Plan, felt A, 140x-155x	1:50	MM	18/5-09	8169
4	Plan, felt B, 100x-125x	1:50	MM	18/5-09	8169
5	Plan, felt B, 125x-150x	1:50	HVS	19/5-09	8169
6	Plan og profil, struktur 32	1:10	MM	19/5-09	8169
7	Plan, felt B, 150x-175x	1:50	HVS	19/5-09	8169
8	Plan, felt B, 175x-200x	1:50	HVS	20/5-09	8169
9	Plan, felt B, 200x-210x	1:50	HVS	20/5-09	8169
10	Plan og profil, struktur 48	1:20	HVS	20/5-09	8169

Tegninger som hører sammen:

4	5	7	8	9
---	---	---	---	---

Rentegninger

Nr.	Beskrivelse	Mål	Tegnet av	Dato	Kartskapnr.
11	Rentegning, plan og profil struktur 32		MM	2/12-09	
12	Rentegning, felt B, plan over hele feltet		MM	2/12-09	
13	Rentegning, felt B, plan over hele feltet, uten strukturnavn og koordinater		MM	2/12-09	
14	Rentegning, felt B, plan over hele feltet, med kokegrop markert		MM	2/12-09	

Vedlegg 5: Dateringsrapport

LABORATORIET FOR RADIOLOGISK DATERING

Adr.: NTNU – Gløshaugen, Sem Sælandsv. 5, 7491 Trondheim
Telefon 73593310 Telefax 73593383

DATERINGSRAPPORT

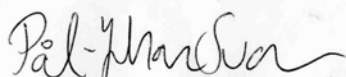
Oppdragsgiver: Birgisdottir, Brynja B.
Vitenskapsmuseet
SAK, 7491 TRONDHEIM

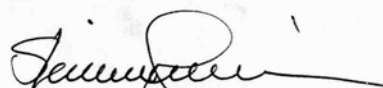
DF-4277

Lab. ref.	Oppdragsgivers ref.	Materiale	Datert del	¹⁴ C alder før nåtid	Kalibrert alder	δ ¹³ C ‰
TUa-8242	Funn 24, struktur 32 Tranaskogveien, Steinkjer Nord-Trøndelag	Trekull Bjørk		1595 ± 30	AD425-535	-26.1
TUa-8243	Funn 26, struktur 32 Tranaskogveien, Steinkjer Nord-Trøndelag	Trekull Bjørk		1610 ± 30	AD420-535	-26.1
TUa-8244	Funn 31, struktur 52 Tranaskogveien, Steinkjer Nord-Trøndelag	Trekull Bjørk		2195 ± 30	BC355-190	-27.0
TUa-8245	Funn 36, struktur 48 Tranaskogveien, Steinkjer Nord-Trøndelag	Trekull Bjørk		1620 ± 30	AD415-495	-25.0
TUa-8246	Funn 38, struktur 43 Tranaskogveien, Steinkjer Nord-Trøndelag	Trekull Bjørk, selje vier/osp hegg/rogn		1750 ± 30	AD245-340	-26.4
TUa-8247	Funn 44, struktur 38 Tranaskogveien, Steinkjer Nord-Trøndelag	Trekull Bjørk		2040 ± 30	BC50-AD10	-26.6

Dato: 02 NOV 2009

Laboratoriet for Radiologisk Datering

Pål Johan Svanem

Steinar Gulliksen

Vedlegg 6: Rentegning, struktur 32a og 32b

